

นโยบายสาธารณะ & นวัตกรรมสุขภาพ

คำนำ

การพัฒนาชุมชนตำบลท้องถิ่นเพื่อประโยชน์สุขของพี่น้องประชาชนนั้น จะประสบความสำเร็จไม่ได้หากปราศจากความร่วมมือ ร่วมใจ ตลอดจนการส่งเสริมสนับสนุนในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านทุน ด้านวิชาการ หรือด้านบุคลากร ทั้งจากหน่วยงานของท้องถิ่นเอง และภาคีหุ้นส่วนจากภายนอก

จากการเป็นหนึ่งใน 20 ตำบล ที่ได้มีโอกาสเข้าร่วมเป็นเครือข่ายกับเทศบาลตำบลหนองพลับ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ภายใต้โครงการเสริมสร้างชุมชนท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาเครือข่ายตำบลสุขภาวะ เครือข่ายได้มีการเรียนรู้ร่วมกัน และได้เห็นคุณค่าศักยภาพในพื้นที่ตำบล ตลอดจนเห็นปัญหาที่จะนำไปสู่การแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรม กรณีศึกษา และนวัตกรรมในพื้นที่ เป็นเรื่องราวที่ได้จากการถอดบทเรียนของคนในตำบลส่วนหนึ่ง โดยได้บันทึกไว้เป็นสายลักษณะอักษรไว้ในหนังสือฉบับนี้

ทุกเรื่องราวของกลุ่ม ของบุคคลในตำบลที่ร่วมมือ ร่วมใจ จะจดจำและจารึกไว้ เพื่อเป็นความทรงจำตลอดกาล

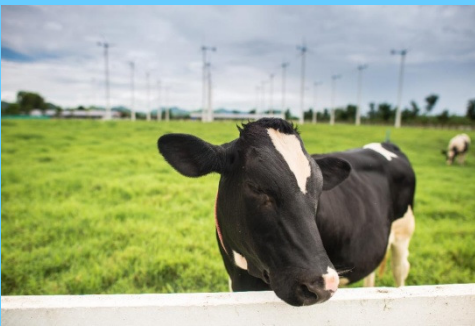
คณะผู้จัดทำ

ส า ร บั ญ

นโยบายสาธารณะ

- กองทุนสวัสดิการชุมชน
ตำบลเขากระปุก
- การจัดการขยะชุมชน
- การจัดทำประชาคม

นวัตกรรมสุขภาพ

- การส่งเสริมสุขภาพชุมชน
- ชมรมผู้สูงอายุตำบลเขากระปุก
- ลดปัจจัยเสี่ยง ลดอุบัติเหตุ

นโยบายสาธารณะ

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลเขากระปุก

“ การออมเงินเพียงวันละบาท เป็นเงินเล็กน้อยมากในชีวิตประจำวัน เมื่อเอามารวมกันหลายคนก็ได้จำนวนมากขึ้น จนสามารถจัดสวัสดิการเพื่อสร้างสรรค์คุณภาพชีวิตดี ๆ ให้กับคนในชุมชนได้ สร้างจิตสำนึกและความภาคภูมิใจ..... แม้จะเป็นเงินไม่มาก แต่เราก็สามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ “

ที่มา : จัดตั้ง เมื่อ ปี 2552 มีสมาชิกเริ่มแรก 80 คน โดยสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน จังหวัดเพชรบุรี เป็นผู้ชวนจัดตั้งกองทุน อีกทั้งยังได้รับการอนุเคราะห์สถานที่จาก องค์การบริหารส่วนตำบลเขากระปุก ได้รับการสนับสนุนให้ความรู้ สร้างความเข้าใจ จากสถาบันพัฒนาองค์กร

ชุมชน จังหวัดเพชรบุรี ในการก่อตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลเขากระปุก มีการคัดเลือกคณะกรรมการและคณะดำเนินงานจากสมาชิก โดยนายทอง ยอดใจ ได้รับการเลือกตั้งเป็น ประธานกองทุนฯคนแรกจนถึงปัจจุบัน

กลุ่มเป้าหมาย : ประชาชนในตำบลเขากระปุก ตำบลใกล้เคียง

กระบวนการพัฒนา

1. มีการคัดเลือกคณะกรรมการ และคณะดำเนินงานจากสมาชิก
2. มีการสร้างข้อตกลงร่วมกัน จากเวทีการประชุม สมาชิก ทั้งหมด โดยผ่านมติจากที่ประชุม
3. มีการพูดคุย ชักชวน และ ร่วมกันประชาสัมพันธ์เพื่อหา สมาชิกเพิ่มเติมโดยสมาชิก กองทุน
4. พัฒนาทักษะการเรียนรู้โดย ส่งตัวแทนเข้าร่วมประชุมกับ หลายภาคส่วน เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี กองทุนสวัสดิการชุมชนหนองปรือ และหน่วยงานอื่นๆเดือนละครั้ง
5. มีการปรับปรุงระเบียบกองทุน ร่วมกันของคณะกรรมการ กองทุน
6. ได้รับการสมทบงบประมาณ จาก สถาบันพัฒนาองค์กร ชุมชนจังหวัดเพชรบุรี และจาก การดำเนินการโดยรัฐบาลและ การอนุเคราะห์ต่างๆจาก องค์กรบริหารส่วนตำบลเขา กระปุ๊ก

วิธีการดำเนินงาน

1. มีการประชุมสมาชิก ดำเนินการประชุมทุกสามเดือน ต่อปี
2. สมาชิกสมทบทุนเป็นรายเดือนๆ ละ 30 บาทต่อคน
3. จัดสวัสดิการให้กับสมาชิก จำนวน 3 ประเภท
  - คลอดบุตรได้รับ 500 บาท และไม่ต้องส่ง หนึ่งปี
  - นอนโรงพยาบาล 500 บาทต่อราย ไม่เกินสองครั้งต่อปี
  - เสียชีวิตหนึ่งหมื่นบาท
4. มีการต่อยอดเงินในกองทุนโดยการจัดซื้อสลากออมสิน สร้างรายได้ให้กับกองทุน
5. สนับสนุนกิจกรรมในหมู่บ้านและงานสาธารณประโยชน์ต่างๆ
6. สงเคราะห์ผู้ป่วยติดเตียง และสงเคราะห์ผู้ด้อยโอกาสในพื้นที่

ปัจจัยเงื่อนไขการดำเนินงาน

ผู้นำและกรรมการมีความมุ่งมั่น
ซื่อสัตย์ ทำให้ได้รับความเชื่อมั่นและความ
ร่วมมือจากชาวบ้าน

ผลลัพธ์

- ชาวบ้านในพื้นที่มีการออมเงินเป็นต้นทุนชีวิตได้ใช้ในยามคับขันของครัวเรือน
- มีสวัสดิการดูแลเยียวยายามป่วยไข้ สร้างทางเลือกในการรักษาพยาบาล

การจัดการขยะชุมชน

“ การจัดการขยะที่ต้นทาง คือการ
คัดแยกขยะตั้งแต่ครัวเรือน จะทำให้คนใน
ชุมชนมองเห็นมูลค่าของขยะมากยิ่งขึ้น
จนเกิดแรงบันดาลใจในการเก็บขยะมา
จัดสรรเป็นทรัพยากรใหม่ อย่างถูกที่ ถูก
ทาง...”

ที่มา : เดิมองค์การบริหารส่วนตำบลเขากระปุกไม่มีการบริหารจัดการขยะให้กับชุมชน ชุมชนดำเนินการจัดการขยะโดยการเผา ต่อมาชุมชนเริ่มมีการขยายตัวมากขึ้น และมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวมากขึ้น องค์การบริหารส่วนตำบลเขากระปุกจึงเล็งเห็นปัญหาในเรื่องการบริหารจัดการขยะ ต่อมามีการทำประชาคมหมู่บ้าน ประชาชนให้มีการจัดซื้อถังขยะเพื่อวางบริเวณสองข้างทาง ซึ่งทางองค์การบริหารส่วนตำบลเขากระปุกมองว่าเป็นการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ อีกทั้งยังต้องใช้ทั้งบุคลากร รถจัดเก็บ และต้องจัดหาแหล่งทิ้งซึ่งเป็นปัญหาอย่างมาก จึงหาวิธีในการจัดการขยะในครัวเรือน โดยการจัดเวทีประชาคมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในเรื่องการบริหารจัดการ

ขยะโดยชุมชน และรับสมัครหมู่บ้านและครัวเรือนนำร่องเข้าร่วมโครงการจัดการขยะชุมชน และดำเนินการจัดอบรมให้ความรู้แก่ครัวเรือนนำร่องในการคัดแยกขยะที่ถูกต้อง การนำขยะที่คัดแยกมาใช้ประโยชน์ และมีการก่อสร้างเตาเผาขยะตามกลุ่มบ้านของครัวเรือนนำร่อง เพื่อสร้างจิตสำนึกให้เกิดการคัดแยกขยะในครัวเรือน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในชุมชนและลดปัญหาในด้านการจัดการขยะที่สิ้นเปลืองทรัพยากรเงิน คนและสิ่งของ

กลุ่มเป้าหมาย : ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเขากระปุก

กระบวนการพัฒนา

1. การรวมกลุ่ม สร้างข้อตกลง
จัดการทรัพยากร จัดการการเงิน

- ใช้เวทีประชาคมในการสร้าง
ข้อตกลงกับชุมชนในเรื่องการตัด
แยกขยะในครัวเรือน

2. สร้างการเรียนรู้ ปลูกฝังวินัย ทำ
เป็นวิถีพอเพียง พึ่งตนเอง สร้าง
จิตสำนึก จำกัดการผลิต

- ประสานความร่วมมือกับ
โรงเรียนในการส่งเสริมการตัดแยก
ขยะ

3. สร้างการมีส่วนร่วม ร่วมคิด
ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์ ร่วมเป็น
เจ้าของ

- รับสมัครครัวเรือนนำร่อง เพื่อ
เป็นแบบอย่างและแนวทางในการจูง

ใจให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วม
ในโครงการ

- ประสานงานกับ กศน. และ
ศูนย์ประสานงานโครงการตามพระ
ราชประสงค์ ในการจัดการความรู้
ในเรื่องการตัดแยกขยะที่ถูกต้อง

- มีแนวทางที่จะสร้างโครงการ
ทอดผ้าป่าขยะในชุมชน

4. เพิ่มทักษะพัฒนาศักยภาพ
พัฒนาเทคนิค ส่งเสริมภูมิปัญญา

- ให้ความรู้ เรื่องประเภทของขยะ
ต่างๆตามวิธีสากล

- ศึกษาดูงานเรื่องเตาแก๊สชีวมวล
เพื่อนำมาพัฒนากระบวนการจัดการ
ขยะในอนาคต

วิธีการดำเนินงาน

ระดับครัวเรือน

- มีผู้สูงอายุเป็นแรงหนุนในการทำงานเรื่องการคัดแยกขยะในระดับครัวเรือน
- มีการจัดประชุมสร้างความเข้าใจ และถามความสมัครใจในระดับหมู่บ้าน โดยมีแกนนำชุมชนเป็นแบบอย่างร่วมกระตุ้น

ระดับกลุ่ม

- มีการปรับความเข้าใจกับชาวบ้านที่เห็นต่าง
- ประชุมวางแผนงานร่วมกับท้องถิ่นและท้องที่

ระดับชุมชน

- สร้างเตาเผาขยะในระดับหมู่บ้าน ชุมชน จำนวน 59 แห่ง
- ร่วมมือกันจัดเก็บขยะสองข้างทาง มีประชาชนออกมาร่วมในวันสำคัญต่างๆ

ปัจจัยเงื่อนไขการดำเนินงาน

- ผู้นำร่วมกันประเมินผลการทำงานและวางแผนในการสร้างแรงจูงใจเพื่อหาแนวร่วมและลดแรงต้าน
- ชาวบ้านเห็นประโยชน์ให้ความร่วมมือ และมีวินัยในการจัดการขยะตั้งแต่ต้นทาง
- เข้าถึงหลากหลายกลุ่มเป้าหมาย เช่น ชุมชน โรงเรียน สถานที่ราชการ

เป็นต้น

ผลลัพธ์

ด้านเศรษฐกิจ

- เกิดรายได้พิเศษจากการคัดขยะขาย

- ลดภาระค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บขยะ
- ลดภาระค่าใช้จ่ายในการหาวัสดุทำปุ๋ย เนื่องจากนำขยะเปียก เปือกผลไม้ เศษอาหาร มาทำปุ๋ยไว้ใช้เองในครัวเรือน

ด้านสังคม

- เกิดความร่วมมือร่วมใจในการจัดการขยะ ทั้งการคัดแยก และการเก็บขยะสองข้างทางร่วมกันในทุกๆสองเดือน

การวัดค่าประชาคม

“ การแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชน บนพื้นฐาน
ความต้องการที่แท้จริงของชาวบ้านในพื้นที่
ย่อมเป็นการแก้ปัญหาและพัฒนาที่ตรงจุด อัน
จะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนใน
พื้นที่...”

ที่มา : ตามนโยบายของภาครัฐเรื่องการพัฒนาท้องถิ่นไม่ว่าจะเป็นการแก้ปัญหาหรือการจัดทำโครงการเพื่อการพัฒนาชุมชนของหน่วยงานท้องถิ่นนั้น จะต้องผ่านเวทีประชาคมหมู่บ้านในแต่ละหมู่บ้านเพื่อนำปัญหาต่างๆที่ประชาชนเสนอมาดำเนินเป็นกิจกรรม โครงการ กำหนดเป็นแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อแก้ปัญหาได้อย่างตรงจุดและยั่งยืนเกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อประชาชน

กลุ่มเป้าหมาย : ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเขากระปุก

กระบวนการพัฒนา

1. การรวมกลุ่ม สร้างข้อตกลง จัดการทรัพยากร จัดการการเงิน

- ประชุมคณะกรรมการจัดทำแผนระดับตำบลเพื่อกำหนดโครงการเรียงลำดับความจำเป็น เร่งด่วน ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการ

- จัดทำแผนโดยการนำข้อมูลจากการประชาคมมาบรรจุลงเป็นแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยมีการแบ่งเป็นแผนงานด้านต่างๆ ครอบคลุมทุกๆ ด้าน

2. สร้างการเรียนรู้ ปลุกฝังวินัย ทำเป็นวิถีพอเพียง พึ่งตนเอง สร้างจิตสำนึก จำกัดการผลิต

- ส่งเสริมแนะนำให้แต่ละหมู่บ้านได้เรียนรู้ในการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านของตนเอง

3. สร้างการมีส่วนร่วม ร่วมคิดร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์ ร่วมเป็นเจ้าของ

- ประสานงานแกนนำในพื้นที่ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน รวมทั้งประชาชนทุกหมู่บ้าน มีส่วนร่วมในการจัดทำประชาคม

- มีการติดตามการดำเนินงานโครงการที่จัดทำเป็นแผนของท้องถิ่น

4.เพิ่มทักษะพัฒนาศักยภาพ พัฒนาเทคนิค ส่งเสริมภูมิปัญญา

- มีการประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจในการจัดทำแผน
- ใช้แนวทางการจัดทำแผนตามแนวทางของหนังสือสั่งการของกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น
- จัดอบรมแนวทางการทำแผนพัฒนาหมู่บ้านโดยประสานงานขอรับการสนับสนุนวิทยากรคือปลัดอำเภอท่ายาง มาให้ความรู้
- ประสานแผนงานบางแผนงานที่เกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อประสานไปยังหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องให้เข้ามาจัดการตามบทบาทหน้าที่นั้น

วิธีการดำเนินงาน

ระดับครัวเรือน

มีการประชาสัมพันธ์ให้ทุกครัวเรือนที่อยู่ในเขตพื้นที่มาร่วมเวทีประชาคม อย่างน้อยบ้านละ 1 คน

ระดับกลุ่ม

ร่วมมือกันจัดทำแผนงานของหมู่บ้านเป็นการจัดการแก้ปัญหาของหมู่บ้านนั้นๆ

ระดับชุมชน

- มีการนำข้อมูลจากการร้องเรียนในเวทีประชาคมมาประกอบการดำเนินงาน
- สร้างความเข้าใจเรื่องอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานของทุกฝ่าย และขั้นตอนการดำเนินงาน
- เกิดแนวทางการส่งเสริมโครงการเพื่อพัฒนาเยาวชนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง
- เกิดแนวทางการอบรมส่งเสริมด้านอาชีพให้แก่ชุมชนต่อยอดการดูแลสุขภาพชุมชนผ่านเวทีประชาคมในชุมชนเป็นประจำสม่ำเสมอ

ระดับเครือข่าย

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตั้งงบประมาณให้เฉลี่ยหมู่บ้านละ 4-5 แสนบาทในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
- ประสานงานกับหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น องค์กรการบริหารส่วนจังหวัด กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อำเภอ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยเฉพาะการก่อสร้างระบบประปาหน้าดิบขนาดใหญ่เพื่อแก้ปัญหาเรื่องน้ำในพื้นที่

ปัจจัยเงื่อนไขการดำเนินงาน

ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาผ่านเวที
ประชาคม โดยมีการกำหนดกิจกรรม โครงการของหมู่บ้านให้เกิดเป็นแผนพัฒนา
ท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วม สร้างความเป็นเจ้าของร่วมกันในชุมชน จนเกิดความเข้าใจ
กระบวนการดำเนินงานอย่างถ่องแท้ ลดปัญหาความขัดแย้งในชุมชนได้

ผลลัพธ์

ด้านเศรษฐกิจ

เกิดกิจกรรมเพื่อสร้างรายได้ ลดรายจ่ายแก่ประชาชน เช่น กลุ่มทำขนมหวาน ทำอาหารเลี้ยงไข้ไก่ การทำเชื้อเห็ด

ด้านสังคม

เกิดกิจกรรม

โครงการเพื่อแก้ปัญหาด้านสังคม เช่น โครงการส่งเสริมให้ความรู้แก่เยาวชนด้านต่างๆ เพื่อลดปัญหาด้านยาเสพติดและปัญหาเรื่องท้องก่อนวัยอันควร

ด้านสุขภาพ

เกิดกิจกรรม โครงการสร้างเสริมสุขภาพของคนในพื้นที่

ด้านสิ่งแวดล้อม

- เกิดกิจกรรมโครงการด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ เช่น การแก้ไขปัญหาหากลิ่นเหม็นจากมูลสัตว์การจัดการขยะชุมชน
- จัดการด้านภัยแล้งในพื้นที่ โดยประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ส่งเสริมการจัดทำโครงการแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

นวัตกรรมสุขภาพ

Photo by Anne of Love

การส่งเสริมสุขภาพชุมชน

“ การดูแลสุขภาพของคนในชุมชนด้วยความจริงใจนั้น ไม่ได้ส่งผลดีต่อสุขภาพของผู้รับบริการเพียงอย่างเดียว...แต่ยังสร้างคุณค่า สร้างความภาคภูมิใจ ส่งผลให้สุขภาพจิตใจของ “ผู้ให้” แข็งแรงมากขึ้นอีกด้วย ”

ที่มา : มีการจัดตั้งกลุ่มอาสาพัฒนาสุขภาพของชุมชนขึ้นตามนโยบายภาครัฐ มีการรับสมัครผู้มีจิตอาสาเข้ามาดูแลสุขภาพของคนในชุมชน เริ่มแรกมีจำนวนหมู่บ้านละ 5 คน เข้ามาเป็นตัวแทนในการรับข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพจากหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อกระจายส่งต่อข้อมูลอันเป็นประโยชน์ไปยังชุมชนอย่างถูกต้องและทั่วถึง มีการอบรมการเป็น อสม. ให้มีความรู้ ความสามารถในการดูแลสุขภาพเบื้องต้นให้แก่คนในชุมชนได้จริง ปัจจุบันมีสมาชิก อสม.ร่วมส่งร้อยกว่าคน

กลุ่มเป้าหมาย : ประชาชนทุกเพศ ทุกวัยในตำบลเขากระปุก

กระบวนการพัฒนา

- การรวมกลุ่ม สร้างข้อตกลง จัดการทรัพยากร จัดการการเงิน บริหารจัดการเรื่องการเงินในรูปแบบ คณะกรรมการที่มาจากตัวแทน ชุมชน ชุมชนละ 1 คน

- สร้างการเรียนรู้ ปลูกฝังวินัย ทำเป็นวิถีพอเพียง ฟังตนเอง สร้างจิตสำนึก จำกัดการผลิตสมาชิกอสม. มาจากผู้มีจิตอาสาที่มีความเสียสละ มีจิตสำนึกอันดีที่ต้องการจะดูแลสุขภาพของเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน โดยไม่หวังอะไรตอบแทน

- สร้างการมีส่วนร่วม ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์ ร่วมเป็น

เจ้าของมีการวางแผนงานประจำปี ร่วมกับ อบต.สร้างการมีส่วนร่วมใน ก้าวคิด ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมเป็นเจ้าของ

- เพิ่มทักษะพัฒนาศักยภาพ พัฒนาเทคนิค ส่งเสริมภูมิปัญญา อบรมส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับ อสม. ใหม่ ระดับจังหวัด เพื่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพมีการอบรมทักษะ ความรู้เสริมเพื่อพัฒนา อสม. ปีละหลายครั้ง โดยมีวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ จากโรงพยาบาลท่าปางมาเป็นผู้ฝึกสอนให้

วิธีการดำเนินงาน

ระดับครัวเรือน

มีตัวแทน อสม. เข้าเยี่ยมเยียน พูดคุยเรื่องสุขภาพชุมชนทุกหลังคาเรือน

ระดับกลุ่ม

- แบ่งโซนการดูแลเป็นหมู่บ้าน
- รณรงค์การดูแลลูกน้ำยุงลาย ทุกวันศุกร์ โดยแบ่งการดูแลรายหลังคาเรือน
- เยี่ยมผู้ป่วยติดเตียง บำบัดสุขภาพกายและใจ
- ตรวจสุขภาพร่วมกับชมรมผู้สูงอายุ
- เป็นสื่อกลางในการประชาสัมพันธ์ข่าวสารสุขภาพระหว่างชุมชนและรพ.สต.
- มีการประชุมร่วมกับอำเภอทุกๆเดือน เพื่อการพัฒนาทักษะการดูแลผู้ป่วยในชุมชน

- มีการประชุมร่วมกันกับชุมชนใกล้เคียง เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ในการบริหารจัดการงานสุขภาพชุมชน เช่น เรื่องการจัดการโรคไข้เลือดออกระบาดอื่นๆ
- ดูแลเด็กแรกเกิดเรื่องข้อมูลข่าวสารกระตุ้นให้ชาวบ้านทำตามระเบียบของโรงพยาบาล

ระดับชุมชน

ประสานงานร่วมกับแกนนำชุมชน เพื่อการดูแลสุขภาพของคนในชุมชนอย่างทั่วถึง

ระดับเครือข่าย

รพ.สต.เขากระปุก รพ.สต.บ้านหนองโรง รพ.สต.บ้านหุบเขลา โรงพยาบาลท่ายาง ให้การสนับสนุนเชิงวิชาการและทักษะความรู้

ปรัชญาเบื้องหลังการดำเนินงาน

- อสม.มีจิตอาสาที่เข้มแข็ง ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก ใฝ่เรียนรู้ ทักษะการดูแลสุขภาพชุมชน
- มีหลายองค์กรในพื้นที่เข้ามาให้การสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง ทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่น่าพึงพอใจเรื่อยมา
- ชาวบ้านให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ผลลัพธ์

- เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในชุมชน
- ชาวบ้านในชุมชนได้รับความรู้และบริการในการดูแลสุขภาพอย่างทั่วถึง
- ชุมชนได้รับการประชาสัมพันธ์ข่าวสารสุขภาพที่น่าเชื่อถือผ่าน อสม.

ชมรมผู้สูงอายุตำบลเขากระปุก

“ การให้ความสำคัญ สร้างกิจกรรม
ให้ผู้สูงอายุเกิดคุณค่าและความหมายต่อ
ชุมชน เป็นเสมือนยาบำรุงหัวใจให้
กระชุ่มกระชวย สร้างแรงบันดาลใจ
ให้ผู้สูงอายุมีกำลังใจในการดูแลตนเอง
ให้มีความสุขได้...ในบั้นปลายของชีวิต ”

ที่มา : เกิดจากการรวมตัวกันของผู้สูงอายุในชุมชนเพื่อออกกำลังกายและดูแลสุขภาพสุขภาพร่วมกัน ต่อมาได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก องค์การบริหารส่วนตำบลเขาระบุกและสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนผลักดันให้เกิดการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ในด้านสุขภาพมีการให้ความรู้สร้างความเข้าใจโดยได้รับความร่วมมือจากรพ.สต.เขาระบุก รพ.สต.บ้านหนองโรง รพ.สต.บ้านหุบเขลา และโรงพยาบาลท่ายาง และด้านการบริหารจัดการจากองค์การบริหารส่วนตำบลเขาระบุก มีการจัดระบบสวัสดิการเพื่อดูแลกันอย่างเข้มแข็งทั่วถึงทั้งชุมชน

กลุ่มเป้าหมาย : 1,092 คน ในเขตพื้นที่ ตำบลเขาระบุก (ปัจจุบันมีผู้สูงอายุ เป็นสมาชิกแล้วจำนวน 427 คน)

กระบวนการพัฒนา

- จัดตั้งคณะกรรมการจากตัวแทนชุมชน ชุมชนละ 2 คนรวม 15 คน
- มีการประชุมคณะกรรมการ 2- 3 เดือนต่อครั้งเพื่อบริหารด้านการจัดการกลุ่ม เพื่อสร้างประโยชน์สูงสุดร่วมกัน
- มีการศึกษาดูงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้นอกพื้นที่ตำบล โดยศูนย์ประสานงานโครงการตามพระราชประสงค์ฯ สนับสนุนงบประมาณ และองค์การบริหารส่วนตำบลสนับสนุนการจัดการ วัสดุอุปกรณ์ และบุคลากร

วิธีการดำเนินงาน

ระดับครัวเรือน

ส่งเสริมให้ลูกหลานที่มีผู้สูงอายุในความดูแลนำผู้สูงอายุมาสมัครเข้าชมรมเพื่อสร้างสรรค์กิจกรรมที่ดีร่วมกัน

ระดับกลุ่ม

- มีการดำเนินกิจกรรมของชมรมผู้สูงอายุเดือนละหนึ่งครั้ง ทุกวันพฤหัสบดี สัปดาห์ที่สามของทุกเดือน
- ดำเนินกิจกรรมการสวดมนต์ ไหว้พระ ทำสมาธิ ทุกครั้งที่มาเข้าร่วมกิจกรรม
- ตรวจร่างกายโดยมี รพ.สต.เขากระปุกรพ.สต.บ้านหนองโรง และรพ.สต.บ้านหุบเขาสสนับสนุนบุคลากรโดยทำงานร่วมกับ อสม.ในพื้นที่
- มีการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุ โดยเก็บเงินสมทบปีละ 100 บาทต่อสมาชิก 1 คน โดยมีสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ ที่เจ็บป่วย ติดเตียง และเสียชีวิต
- มีการจัดกิจกรรมการออกกำลังกาย โดยมีวิทยากรมานำเต้นแอโรบิคออกกำลังกายด้วยยางยืด
- มีการดำเนินกิจกรรมนันทนาการและสันทนาการ ได้แก่ กิจกรรมร่ำวงผู้สูงอายุ
- มีกิจกรรมการส่งเสริมอาชีพให้กับผู้สูงอายุ เช่น การทำน้ำยาล้างจาน ยาหม่อง ยาหม่องน้ำสมุนไพร การทำขนมหวาน การทำอาหารคาวหวานโดยได้รับการสนับสนุนจากศูนย์ประสานงานโครงการตามพระราชประสงค์ฯ และ กศน.

- กลุ่มกิจกรรมนันทนาการและสันทนาการมีการแสดงในงานสำคัญต่างๆ เพื่อหารายได้เข้าชมรม
- มีการส่งเสริมเยาวชนและประชาชนทั่วไปให้เห็นความสำคัญของผู้สูงอายุ โดยการจัดกิจกรรมรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุในประเพณีวันสงกรานต์
- การเป็นสมาชิกชมรม จะมีการเก็บค่ามาปนกิจ ศพละ 20 บาท ต่อคน โดยจะเก็บเข้าเป็นเงินสำรองของกลุ่ม 500 บาท
- ผู้สูงอายุและประชาชนทั่วไปมีการบริจาคเงินทุนสมทบเข้าชมรมตามสมัครใจ

ระดับชุมชน

- จัดการแสดงของผู้สูงอายุเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน

ระดับเครือข่าย

- ศูนย์ประสานงาน
โครงการตามพระราชประสงค์ฯ สนับสนุนงบประมาณสำหรับดำเนินกิจกรรมกลุ่มนันทนาการของชมรม โดยตัดชุดการแสดงให้ผู้สูงอายุทำกิจกรรมทั้งในและนอกพื้นที่
- รพ.สต.เขากระปุก รพ.สต.บ้านหนองโรง และรพ.สต.บ้านหุบฉะลา มาให้การสนับสนุนกิจกรรมสุขภาพโดยส่งบุคลากรทางการแพทย์เข้ามาดูแลผู้สูงอายุ
- องค์การบริหารส่วนตำบลเขากระปุกเป็นแกนหลักในการสนับสนุนการดำเนินกิจกรรม

ปัจจัยเงื่อนไขการดำเนินงาน

- กลุ่มผู้สูงอายุเห็นความสำคัญของการรวมกลุ่มเพื่อร่วมกันรักษาสุขภาพ และรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากราชการโดยตรงได้
- ท้องถิ่นอำนวยความสะดวกด้านงบประมาณและรถรับส่ง

ผลลัพธ์

ด้านเศรษฐกิจ

- มีการอบรมอาชีพ รวมกลุ่มกันทำขนมไทย น้ำยาล้างจาน ยาหม่อง ดอกไม้ประดิษฐ์ เป็นการลดรายจ่ายและสามารถต่อยอดเพื่อสร้างรายได้ในครัวเรือน

ด้านสังคม

- ผู้สูงอายุรู้สึกมีคุณค่าไม่เหงาอยู่บ้านเพียงลำพัง เกิดสุขภาพจิตใจที่ดี จากการดำเนินกิจกรรมแบบกลุ่ม

ด้านสุขภาพ

- สามารถคัดกรองโรคในเบื้องต้นจากการตรวจสุขภาพในชมรม เพื่อส่งต่อให้โรงพยาบาลดูแลต่อ มีการประสานกับโรงพยาบาลท่ายาง โดยมีหน่วยแพทย์เคลื่อนที่เข้าตรวจสุขภาพผู้สูงอายุ ทุกวัน 15 ของเดือน

ลดปัจจัยเสี่ยง ลดอุบัติเหตุ

“ อุบัติเหตุก่อให้เกิดแต่ความ
สูญเสีย คิดจะลดอุบัติเหตุ
ต้องช่วยกันลดสาเหตุปัจจัย ที่ทำ
ให้เกิดอุบัติเหตุด้วย ”

ที่มา : มีการจัดตั้งกลุ่มอพพร.ขึ้นในปี 2549 จากนโยบายรัฐบาล เริ่มแรกมีจำนวนสมาชิก 60 คน จากการประชาสัมพันธ์ และมีการรับสมัคร คนที่มีจิตอาสาในตำบลเพื่อเข้าร่วมเป็นสมาชิก ในการอำนวยความสะดวกและช่วยเหลือประชาชนตำบลเขากระปุก ในช่วงเทศกาลต่างๆตลอดจน เหตุฉุกเฉินในชุมชน ปัจจุบันมี สมาชิก 99 คน คอยดูแลประชาชนในชุมชนทั้งที่เจ็บป่วยและเกิดอุบัติเหตุ พร้อมช่วยรณรงค์ลดปัจจัยเสี่ยงลดแอลกอฮอล์อันก่อให้เกิดอุบัติเหตุบนท้องถนน เพื่อลดความสูญเสียที่เกิดขึ้นต่อคนในชุมชน

กลุ่มเป้าหมาย : ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลเขากระปุก

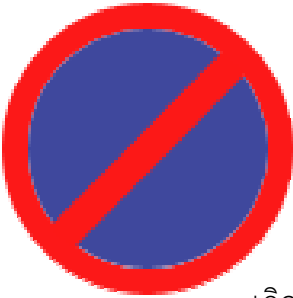
กระบวนการพัฒนา

- จัดตั้งคณะทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ตำบลเขากระปุก จากการเลือกโดยสมาชิกด้วยกัน
- ประชุมวางแผนการดำเนินงานของสมาชิกกลุ่มในโอกาสและวาระสำคัญต่างๆร่วมกัน
- ปลุกฝังวินัยจราจร สร้างจิตสำนึกในการขับขี่ปลอดภัยให้แก่กลุ่มเป้าหมายในชุมชน
- สร้างการบูรณาการทุกหน่วยงาน เช่น อปพร. รพ.สต. อสม. ท้องถิ่น และท้องที่ในการขับเคลื่อนแผนงานและการดำเนินงาน
- มีการซักซ้อมแผนประจำปี ร่วมกับหน่วยงานภายนอกเพื่อเป็นการต่อยอดและพัฒนาศักยภาพ

วิธีการดำเนินงาน

- ประชุมทำความเข้าใจ และวางแผนงานร่วมกัน
- กระจายงานไปยังหมู่บ้านต่างๆเพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจและข้อตกลงร่วมกัน
- จัดตั้งป้ายรณรงค์ประชาสัมพันธ์ลดการดื่ม ในพื้นที่ตำบลเขากระปุก
- จัดทำป้ายเตือนในพื้นที่เสี่ยงภัยต่างๆ

- จัดตั้งจุดบริการเพื่อเฝ้าระวังเหตุฉุกเฉิน ตามจุดเสี่ยงต่างๆในพื้นที่ จำนวน 1 จุดหลักในพื้นที่ โดยประสานงานกับหน่วยกู้ภัยเฝ้าระวังในช่วงเทศกาลตลอด 24 ชั่วโมง
- อบรม กระจายกำลังในพื้นที่เพื่อเฝ้าระวัง กรณีเกิดอุบัติเหตุแจ้งประสานรถกู้ภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลเขากระปุกเพื่อส่งต่อผู้ป่วยที่ประสบอุบัติเหตุไปยังโรงพยาบาลท่ายาง
- ตั้งจุดเฝ้าระวังในพื้นที่ที่เป็นจุดเสี่ยงและเกิดอุบัติเหตุบ่อย
- ประชาสัมพันธ์เน้นย้ำให้ขับขี่โดยไม่ประมาท ผ่านเสียงตามสายในชุมชน

ปัจจัยเงื่อนไขการดำเนินงาน

การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนตลอดจน หน่วยงานต่างๆ
ของคนในพื้นที่ตำบลเขากระปุก

ผลลัพธ์

“ลดอัตราการเกิดอุบัติเหตุที่เกิดจากการดื่มสุราของคนในพื้นที่ได้”

ผู้ให้ข้อมูล

นายทอน	ยอดใจ
นายสุชาติ	เจริญกิจวานิชคุณ
นายชาตรี	เพ็ญอุดม
นายสงคราม	แสงแสง
นางสาวชนัญชิตา	ต้นทวงค์
นายย่อย	คำสระ
นางรุ่งวรรณนา	เพชรพูล
นางสมพงษ์	เนียมศรี
นายย่อย	คำสระ
นายรณกร	ภาคสิงห์
นายสุรพงษ์	ปานรอด

ว่าที่ร้อยตรีหญิงชนัญชิตา อภิธีธรรมานันท์